

Regeringskansliet
(Arbetsmarknadsdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Genomförande av ändringar i utstationeringsdirektivet (SOU 2019:25)

1. Inledning

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet har anmodats att yttra sig över Betänkandet *Genomförande av ändringar i utstationeringsdirektivet SOU 2019:25* och lämnar följande synpunkter.

2. Utredarens uppdrag

Utredaren har haft i uppdrag att lämna förslag om hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/957 om ändring av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ska genomföras i svensk rätt. Enligt kommittédirektiven ska målsättningen för utredaren vara att så långt möjligt uppnå likabehandling mellan utstationerade och inhemska arbetstagare, samtidigt som den fria rörligheten för tjänster respekteras. Utredaren ska vidare ha den svenska arbetsmarknadsmodellen och det gällande systemet för hur utstationeringsdirektivet har genomföras i svensk rätt som utgångspunkt för sina överväganden och förslag.

3. Juridiska fakultetsnämndens synpunkter på förslagen

Generella synpunkter

Den EU-rättsliga regleringen på utstationeringsområdet är komplex. Ändringsdirektivet bidrar ytterligare till denna komplexitet. Utredarens överväganden framstår emellertid som väl underbyggda och balanserade mot bakgrund av uppdragets utformning. Fakultetsnämnden har inte några invändningar mot de föreslagna materiella lösningarna. I något fall efterfrågas dock ett klagörande. Däremot förordas att den lagtekniska lösningen ses över.

Motiverad anmälan

I ändringsdirektivet föreskrivs bland annat att olika anställningsvillkor ska gälla beroende på om utstationeringen är långvarig eller inte. En utstationering blir automatiskt långvarig efter 12 månader. Om arbetsgivaren lämnar in en motiverad anmälan sker förändringen först efter 18 månader. De krav som ställs på en sådan anmälan beskrivs i betänkandet som formkrav och att inte någon materiell prövning ska göras av de skäl som uppges ligga till grund för anmälan. Det står klart att direktivet inte ger något tydligt stöd som pekar i

en annan riktning. Men mot bakgrund av formuleringarna i direktivets skäl 10 enligt vilka bättre rättigheter för arbetstagare ska skyddas och den längre tidsperioden 18 månader refereras till som 'i tillämpliga fall' finns det skäl att närmare undersöka hur andra länder tolkat denna bestämmelse och om det tycks finnas stöd för att ställa något materiellt krav på motiveringen också göra det.

Lagtekniska synpunkter

Den EU-rättsliga regleringen på utstationeringsområdet är som nämnts komplex. Samtidigt är det centralt att tillämplig reglering är så transparent och tillgänglig för tjänsteutövare, utstationerad arbetskraft, och berörda arbetstagarorganisationer som möjligt. I annat fall uppfylls inte syftet med direktivet som är både att främja tjänsterörlighet och att säkerställa ett bättre skydd för arbetstagare för att trygga friheten att tillhandahålla tjänster på rättvis grund (skäl 1-4, 10). Den lagstiftningsteknik som präglar utstationeringslagen liksom de förslag som lämnas i betänkandet kan inte sägas uppfylla de kraven. Paragraf 5 i utstationeringslagen följs i föreslagen form av paragraferna 5a-5h. Innehållsmässigt behandlas i dessa paragrafer flera olika typer av utstationeringar med tillhörande förutsättningar. Resultatet är en onödigt svårtillgänglig lagstiftning. Fakultetsnämnden förordar därför att en översyn görs av utstationeringslagen med syfte att göra lagstiftningen tillgänglig för de parter som ska tillämpa den. En sådan åtgärd kan rimligen krävas för att uppfylla de krav på effektivt genomförande som EU-lagstiftaren ställer. Förslagsvis samlas den lagstiftning som rör utstationering av uthyrda arbetstagare i ett block under en rubrik. Att tydligt separera långvarig och annan utstationering är också tillrådligt. De särskilda rättsverkningar som följer av ett kollektivavtal för utstationerad arbetskraft kan också samlas under en rubrik liksom de bestämmelser som ska underlätta övervakningen av tillämningen av kollektivavtalsbestämmelserna för utstationerad arbetskraft.